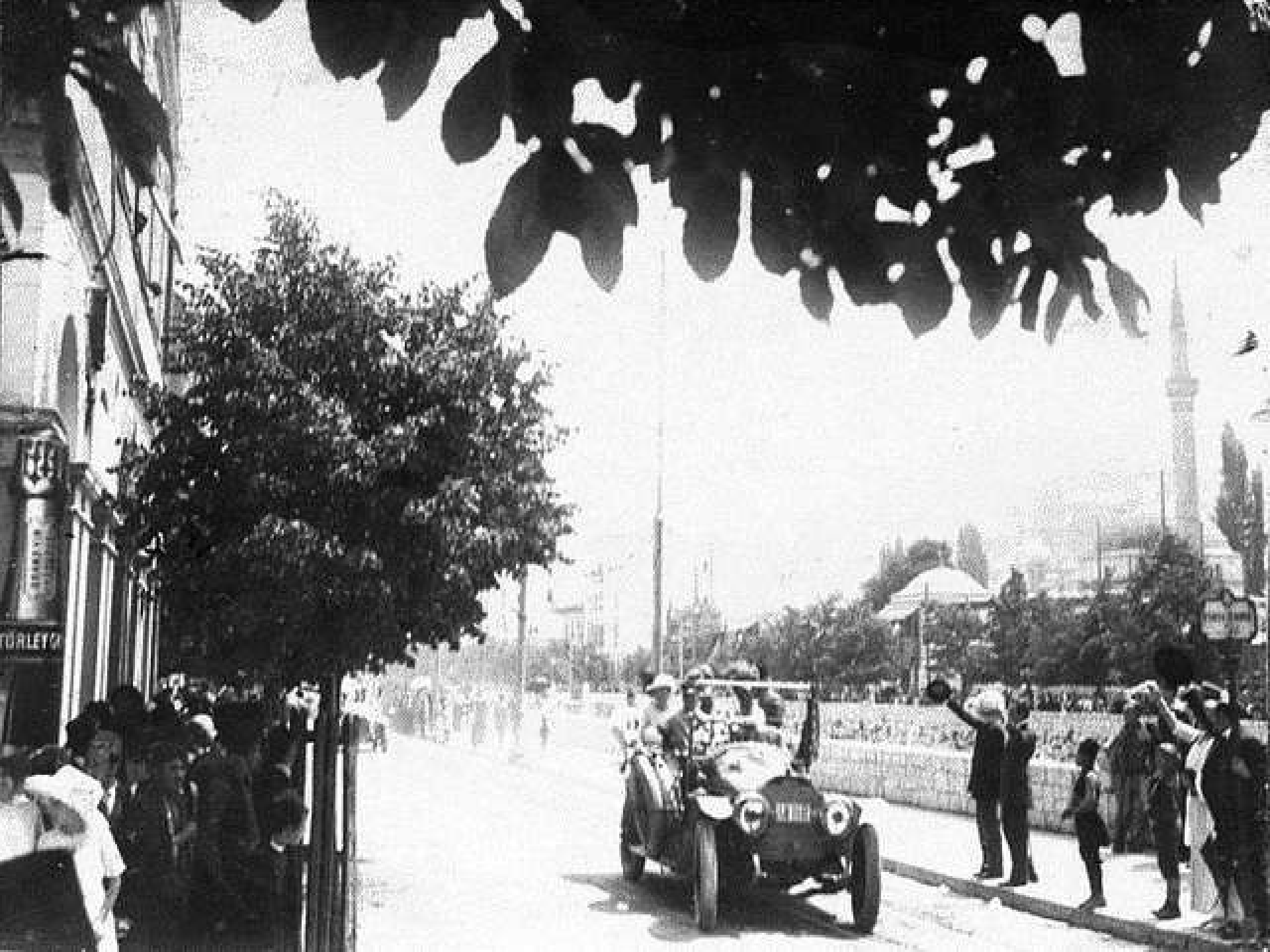

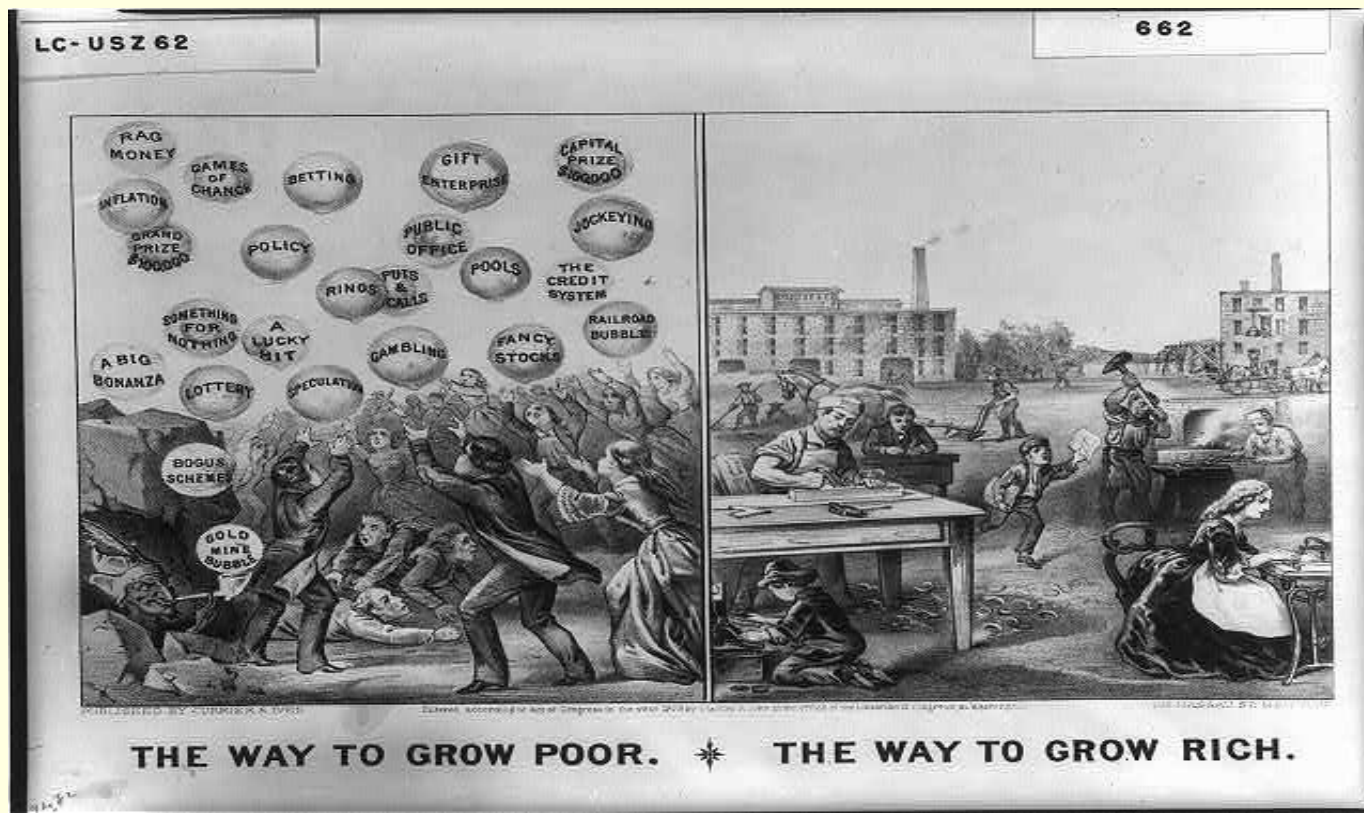
Evropa a I. světová válka

Příčiny a ekonomické aspekty konfliktu
z let 1914-1918

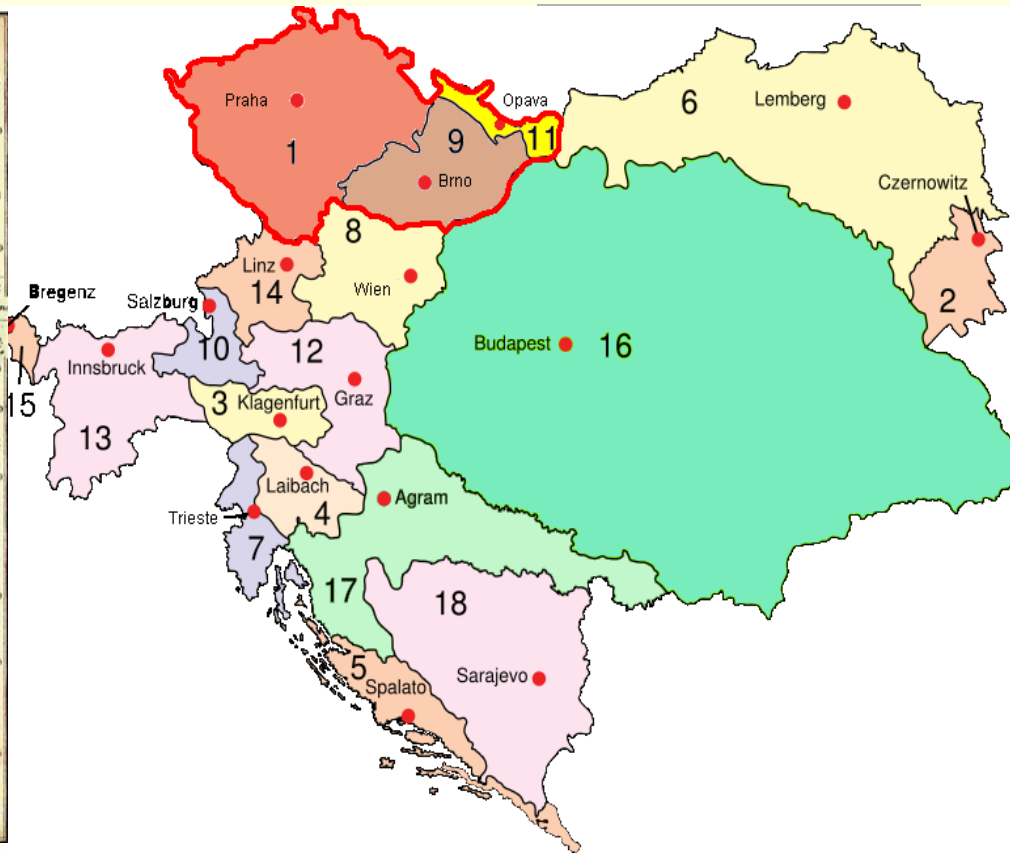
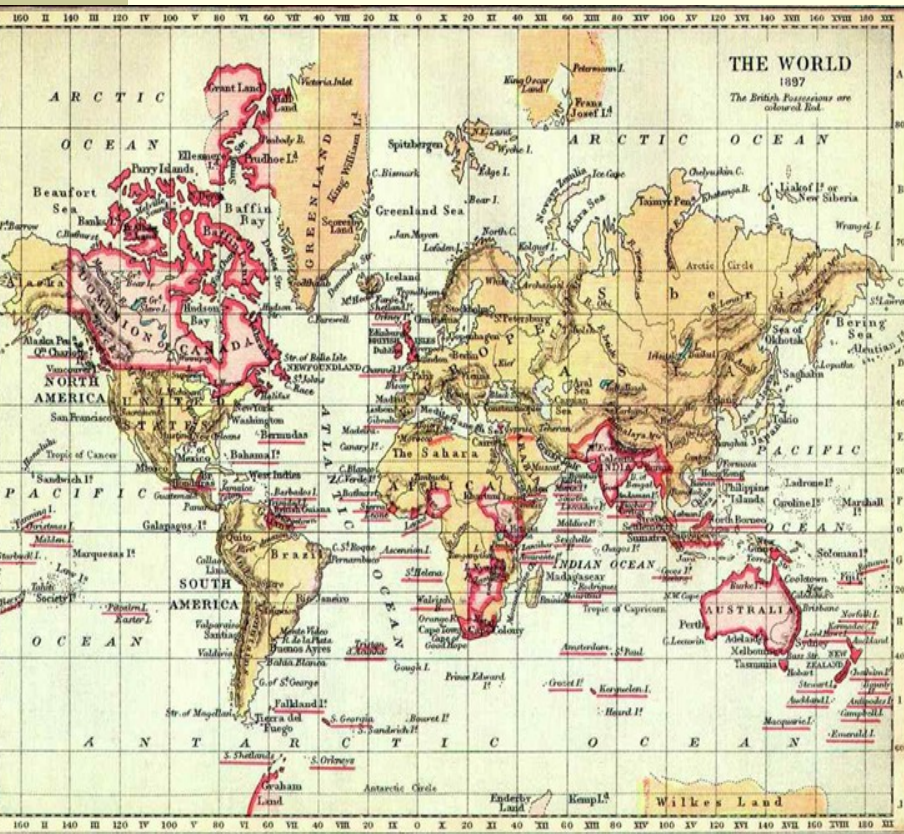

Opětovné omezování volného obchodu

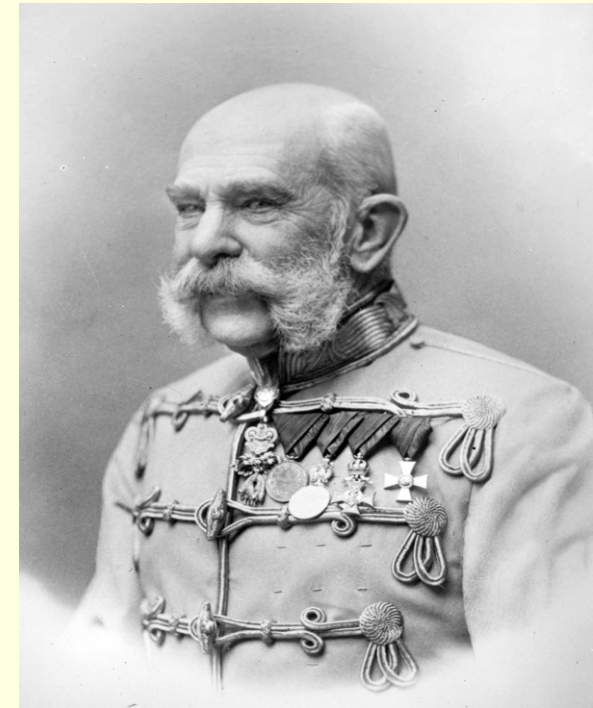
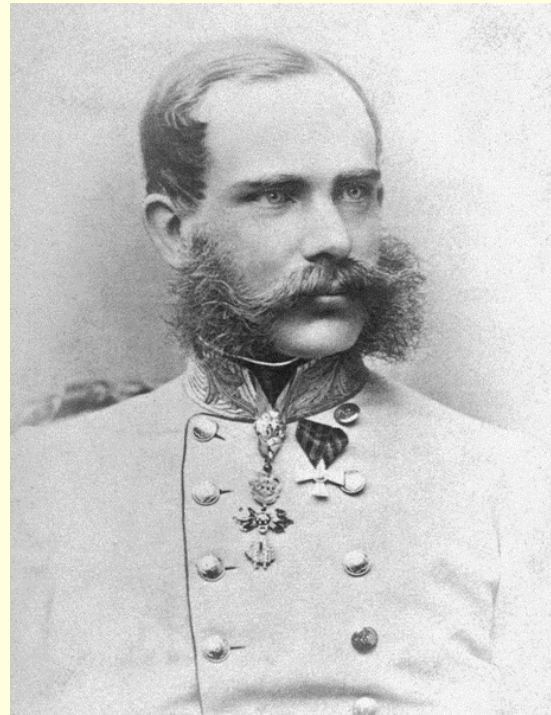
Ke konci 19.století se začal prosazovat znovu protekcionismus – typičtější pro ekonomicky méně rozvinuté země.

Evropa 19. století – centra a periferie

Habsburská monarchie a její proměny

Německo

- Bylo sjednoceno na začátku 70. let 19. století po vítězství nad Francií (také díky politice pruského kancléře Otty von Bismarcka).
- V Německém císařství se začaly rychle rozvíjet nové technologie a byly přijaty i moderní sociální reformy.

Rusko

- Za vyspělými zeměmi výrazně zaostávalo – industrializace se zde začala prosazovat později.
- Nevolnictví zde bylo zrušeno až na začátku 60. let 19. století.
- **Hlavním hospodářským odvětvím bylo zemědělství.**
- Problémy Ruska prohloubila porážka ve válce s Japonskem a revoluce z roku 1905.

Zájmy jednotlivých zemí

- usilovalo o dosažení pozice koloniální velmoci a o získání vlivu na Balkáně i na Blízkém Východě
- vidělo v expanzivní politice cestu z vnitřní krize a příležitost k obsazení dalšího území na Balkáně
- bránily své mocenské postavení zvláště proti německým ambicím
- chtělo ovládnout úžiny spojující Černé a Středozemní moře, dále usilovalo o vytlačení Rakouska a Německa z Ukrajiny a polských území.
- **Německo**
- **Rakousko-Uhersko**
- **Velká Británie a Francie**
- **Rusko**

Trojspolek a Trojdohoda

Zformovaly se na
přelomu 19. a 20.
století jako základ
aliancí v I. světové
válce

Balkán

- Už v průběhu 19. století řada zemí jihovýchodní Evropy využila mocenského úpadku Osmanské říše a dosáhla samostatnosti.
- V roce 1908 habsburská monarchie anektovala Bosnu a Hercegovinu.
- Pozici Osmanské říše dále oslabil porážka v tzv. balkánské válce (1912).

Sarajevský atentát

Key

- Neutral Powers
- Central Powers
- Allied Powers

EUROPE, 1914

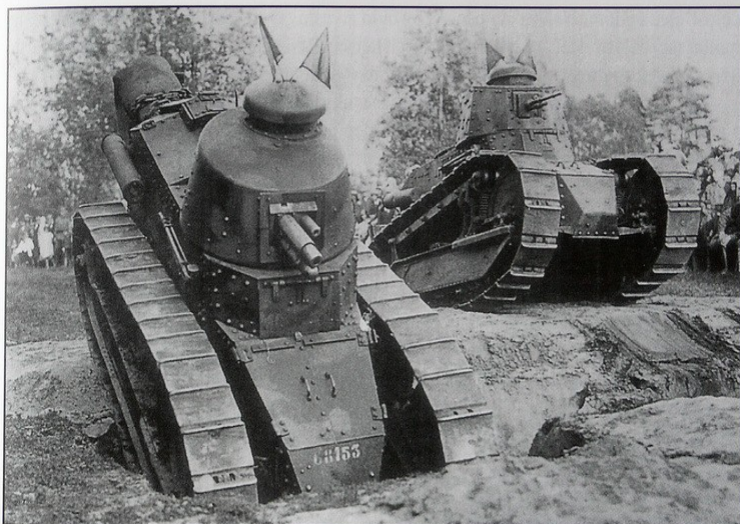
SCALE OF KILOMETERS
0 100 200 300 400 500

SCALE OF MILES
0 100 200 300 400 500

Válečná ekonomika

- Většina válčících zemí navíc opustila zlatý standard. Válčící země se snažily získat potřebné finance velkými půjčkami a ve větší míře tiskly peníze, což vedlo k inflaci.
- Došlo k rozmachu státního intervencionismu (stát usměrňoval výrobu i odbyt zboží, získal výsadní právo na výkup zemědělských produktů, přiděloval suroviny, pracovní síly).

Renault FT

Konec války

- Ke konci roku 1917 bylo z války **vyřazeno Rusko**
- Ve stejném roce však do konfliktu **na straně Dohody** vstoupily **Spojené státy americké**
- V Německu byla přijata nová ústava, císař Vilém II. později pod tlakem abdikoval a nová vláda 11.11. 1918 kapitulovala.

Shrnutí

- **Vývoj světové ekonomiky na přelomu 19. a 20. století – návrat protekcionismu, rostoucí rozdíly mezi jednotlivými státy**
- **Pozice a zájmy hlavních evropských velmocí**
- **Válečná ekonomika – inflace, zadlužení, odchod od zlatého standardu, preference těžkého průmyslu, státní regulace**